

Menetlusosalise arvamuse ja vastuväidete ärakuulamine

1. Menetluse faktiline käik ja õiguslikud alused

- 1.1. Käesoleva haldusmenetluse algatamise ajendiks oli erakondade finantsaruandluse kontrolli käigus selgunud asjaolu, et Isamaa Erakonnal (edaspidi ka Isamaa või erakond) on KOV 2025 valimiskampaaniast tulenev valimisvõlg, mille tasumine, arvesse võttes erakonna finantsseisu, nõuab erakonna täiendavat finantseerimist, kui mitte laenu, siis vähemalt maksete ajatamise näol. Menetluse eesmärk on veenduda, kas Isamaa järgib oma rahaliste kohustuste täitmisel erakonnaseaduses (EKS) kehtestatud nõudeid, sh kas erakonna rahastamistingimused vastavad turutingimustele.
- 1.2. Erakonna ostuvõlgnevuste aruandest seisuga 31.12.2025 nähtub, et Osühing Inspired Universal Mccann (edaspidi Osühing) on esitanud Isamaale KOV 2025 valimiskampaania raames kuus arvet, kokku summas **396 785,23 eurot**, millest seisuga 31.12.2025 on tasumata 308 106,69 eurot. Aruandest nähtub, et viiele arvele (20252278, 20252320, 20252565, 20252599 ja 20252658) on seatud 30-päevane maksetähtaeg, aga ühele arvele (20252598) summas 267 179,43 eurot on maksetähtajaks antud 180 päeva. Aruandest nähtub, et kõigi arvete tasumisega, mille maksetähtajaks on märgitud 30 päeva, on erakond viivituses.
- 1.3. Komisjon algatas 03.02.2026 Isamaa suhtes menetluse (lisa 1), mille eesmärgiks oli selgitada, kas erakond järgib oma rahaliste kohustuste täitmisel erakonnaseaduses (EKS) kehtestatud nõudeid, sh kas erakonnad tasub maksetega viivitamisest võlausaldajale turukohast viivitusintressi (viiviseid) ja kas arvetele seatud maksetähtajad vastavad tähtaegadele, mis on majandustegevuses tavapärased.
- 1.4. Kirjas märkis komisjon, et kõigi arvete tasumisega, mille maksetähtajaks on märgitud 30 päeva, on erakond viivituses ja et arvete tasumisega viivitamisest on erakond kasutanud võlausaldaja rahalisi vahendeid, mis on käsitatav erakonna krediteerimisena. Komisjon selgitas, et EKS § 12² lõike 1 kohaselt võib erakond laenu võtta üksnes krediidiandjalt, ja seda turutingimustel. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt ei kohaldata lõikes 1 sätestatud igapäevases majandustegevuses tavapärastele ning turutingimustel tehtavatele tehingutele (sh krediteerimistingimustele nagu nt arvelduskrediit, kohustuste ajatamine jms) ning et maksetega üle maksetähtaja viivitamisest tekib võlgnikul tavapärast kohustus tasuda võlausaldajale viivitusintressi. Viiviste kohaldamata jätmise korral on erakonnaseaduse tähenduses tegemist erakonna krediteerimisega soodustatud tingimustel ning saadud soodustus on käsitatav juriidilise isiku keelatud annetuseksena.

Samuti selgitas komisjon, et soodustusena tuleb käsitada ka majandustegevuses tavapärase ning turutingimustele vastava 30-päevase maksetähtaja asemel pikema – antud juhul 180-päevase – maksetähtaja seadmist, kuna see tagab võlgnikule – antud juhul Isamaale – võimaluse kasutada võlausaldaja raha pikema aja jooksul ilma viivitusintressi maksmata.

- 1.5. Selgitamaks, millises summas viiviseid peaks Isamaa oma võlausaldajale tasuma, palus komisjon erakonnal esitada dokumendid (arved, kokkulepe), millest selguks viiviste määrad ja esitada ka

arvete tasumist tõendavad maksekorraldused. Samuti paluti vastata küsimusele, kas erakond kavatses arve, mille maksetähtajaks on märgitud 180 päeva, ositi tasumise puhul lähtuda viivitusintressi arvestamisel 30-päevasest maksetähtajast.

- 1.6. Erakond kinnitas oma 23.03.2026 vastuses (lisa 2), et lähtub arvete tasumisel üksnes arvetel kajastatud maksetähtaegadest ning tasub maksetähtaja ületamisel viiviseid vaid juhul, kui koostööpartner seda nõuab, mida viimane polevat seni aga teinud. Vastusele oli lisatud teenusearved ja seniste tasumiste kohta maksekorraldused. Esitatud andmete põhjal on koostatud järgnev tabel, milles on esitatud viimatise makse, so 21.04.2026 seisuga koostatud viiviste arvestus, ja seda lähtuvalt arve nr 20252598 puhul 30-päevasest maksetähtajast:

arve nr	arve kp	makse- tähtaeg arvel päevades	tasumise tähtaeg arvel	tegelik tasumise kp	arve summa/ tasumised	ületatud maksetähtaega päevades	viivis
							0,02%
20252598	20.10.2025	180	18.04.2026		267 179,43		
		30	19.11.2025				
				31.03.2026	19 000,00	132	501,60
				31.03.2026	50 000,00	132	1 320,00
				21.04.2026	10 000,00	153	306,00
		saldo			188 179,43		2 127,60
20252565	13.10.2025	30	12.11.2025		69 998,58		
				04.11.2025	23 607,88	0	
				31.12.2025	34 500,00	49	338,10
				05.02.2026	11 890,70	85	202,14
		saldo			0,00		540,24
20252320	29.09.2025	30	29.10.2025		946,23		
				05.02.2026	946,23	99	18,74
		saldo			0,00		18,74
20252599	20.10.2025	30	19.11.2025		1 913,32		
				05.02.2026	1 913,32	78	29,85
		saldo			0,00		29,85
20252658	29.10.2025	30	28.11.2025		16 118,76		
				05.03.2026	16 118,76	97	312,70
		saldo			0,00		312,70
20252278	23.09.2025	30	23.10.2025		40 628,91		
				20.11.2025	30 570,66	28	171,20
				05.02.2026	10 058,25	105	211,22
		saldo			0,00		382,42
				kokku arved	396 785,23	kokku viivised	3 411,55

- 1.7. Komisjon selgitab, et tavapäraselt on arvete tasumise tähtaeg kuni 30 päeva, mille ületamisel nõuab võlausaldaja oma raha kasutamise eest võlgnikult viivist/intressi. Pikem maksetähtaeg loob soodustatud olukorra, kus võlgnik saab võlausaldaja raha kasutada ilma selle eest tasu maksmata 30 päeva asemel pikema aja jooksul. Antud juhul on erakond saanud 30-päevase maksetähtaja asemel ühele arvele maksetähtajaks 180 päeva, mida saab käsitada soodustusena, mis väljendub makstavate viiviste arvelt saadud rahalises säästus. Erakond teatas oma vastuses, et pole osäühingule viiviseid tasunud ja neid pole ka nõutud. Kui muude isikute puhul on maksesoodustused, sh nõudest loobumine lubatud, siis erakonna puhul on see käsitatav tasuta saadud hüvena e keelatud annetuseks.
- 1.8. Vastavalt erakonnaseadusele peavad erakonna rahastamistingimused olema läbipaistvad ja sõlmitud turutingimustel. Turutingimustega võrreldes saadud soodustus – antud juhul tasumata viivised – on käsitletav keelatud annetuseks. Keelatud annetus tuleneb järgmisest:

- EKS § 12³ lg 1 sätestab, et annetus erakonnaseaduse tähenduses on Eesti Vabariigi kodakondsusega, Eestis alalise elamisõiguse ja pikaajalise elaniku staatusega füüsilisest isikust annetaja poolt vabatahtlikult oma vara arvelt erakonna tegevuse toetamiseks erakonnale või erakonna liikmele loovutatav rahaliselt hinnatav hüve, sealhulgas teenus, kuid välja arvatud vabatahtlik töö;
- EKS § 12³ lg 2 sätestab, et annetus, mis ei vasta lõikes 1 toodud tingimustele, on keelatud;
- Eelkõige on EKS § 12³ lg 2 p 2 kohaselt keelatud juriidilise isiku annetus; p 3 kohaselt teenuste või varaliste õiguste loovutamine või kasutusse andmine erakonnale tingimustel, mis pole kättesaadav teisele isikule; p 4 kohaselt tavapäraselt siduvatest kohustustest vabastamine; p 5 kohaselt erakonna vastu suunatud nõudest loobumine ja p 6 kohaselt erakonnale soodustuse tegemine, va juhtudel, kui sellise soodustuse tegemine on kättesaadav tavapärasel majandustegevuses ka teistele isikutele.

Kui saadud teenuse eest pole juriidilisele isikule tasutud, on tegemist juriidiliselt isikult saadud hüvega e keelatud annetusega, mis tuleb tagastada.

- 1.9. Komisjon arutas erakonna vastust oma 23.04.2026 koosolekul ja jäi seisukohale, et antud juhul on tegemist turutingimustega võrreldes saadud soodustusega, mida tuleb käsitada juriidilise isiku keelatud annetusena – Isamaa on oma KOV 2025 valimiskampaania rahastamisel saanud hüve, mis seisneb Osaihingule tasumata viivisekohustuses. Muuhulgas märkis komisjon, et on analoogset soodustust käsitlenud Isamaa Erakonnaga seotud menetluses 2023. aastal, kus erakond pidi tasumata viiviste näol saadud keelatud annetuse summas 17.8 tuhat eurot tagastama Osaihingule Inspired Universal Mccann, mistõttu on sarnasel moel erakonnaseaduse rikkumine Isamaa poolt korduv.
- 1.10. Keelatud annetuse väärtus tuleneb summast, mida oleks tulnud võlausaldajale tasuda, kuid mida pole tasutud. Keelatud annetuse lõplik väärtus kujuneb viiviste kogusummast, mille arvutamiseks tuleb tabelis olevale seisuga 21.04.2026 arvestatud viiviste kogusummale 3 411,55 eurot lisada pärast arve nr 20252598 lõplikku tasumist arvestatud viivised, ja mille arvutamisel tuleb lähtuda arve 30-päevasest maksetähtajast.

2. Õiguslik tagajärg ning menetlusosalise arvamuse ja vastuväidete ärakuulamine

- 2.1. Vastavalt EKS § 12⁴ lõikele 1 tuleb keelatud annetus tagastada selle teinud isikule. EKS § 12¹¹ lõike 1 punkt 2 annab komisjonile õiguse teha erakonna nimekirjas kandideerinud isikule ettekirjutuse, kui ta on jätnud keelatud annetuse tagastamata.
- 2.2. Tuginedes esitatud teabele ja kogutud tõenditele kaalub komisjon Isamaa Erakonnale ettekirjutuse tegemist EKS § 12³ lg 1 ja lg 2 p 2-6, § 12⁴ lg 1 ning § 12¹¹ lg 1 p 2 alusel põhjusel, et erakond on oma võlausaldajalt Osaihing Inspired Universal Mccann saanud keelatud annetuse, mida ta pole tagastanud.
- 2.3. Vastavalt haldusmenetluse seaduse (HMS) § 40 lg-le 1 peab haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada asjas oma arvamus ja vastuväited ning HMS § 38 lg 3 kohaselt on menetlusosaline kohustatud haldusorganile esitama ja teatavaks tegema talle teada olevad menetluses tähtsust omavad asjaolud ja tõendid.

Lähtudes eelnevast, palub komisjon Isamaa Erakonnal esitada:

- 1) arve nr 20252598 tasumise kohta kõik pärast 21.04.2026 tehtud maksekorraldused kohe pärast viimase osamakse sooritamist;**
- 2) esitada keelatud annetuse tagastamise, so viiviste tasumise korral seda kinnitavad maksekorraldus(ed) kohe pärast makse(te) sooritamist;**

- 3) esitada asja kohta oma arvamus ja võimalikud vastuväited, samuti muud menetluses olulist tähtsust omavad asjaolud ja tõendid digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressil erik@riigikogu.ee hiljemalt 28.05.2026.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heiki Sibul
komisjoni esimees

Lisa 1 – 03.02.2026 Isamaa KOV 2025 kampaaniavõlg_men. algat.

Lisa 2 – 23.03.2026 Isamaa vastus

Zoja Masso
zoja.masso@riigikogu.ee